

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31.01.2017, sp. zn. 8 Tdo 1787/2016, ECLI:CZ:NS:2017:8.TDO.1787.2016.1

Číslo: 28/2017

Právní věta: V případě účastenství podle § 24 tr. zákoníku platí pro založení místní příslušnosti soudu tatáž zásada jako u hlavního pachatele. Místem, kde byl trestný čin spáchán, je nejen místo, kde hlavní pachatel naplňuje znaky objektivní stránky trestného činu, ale i místo, kde své jednání realizuje formou organizátorství, návodu nebo pomoci účastník na tomto trestném činu (srov. § 22 tr. ř.). Tato zásada se v jeho případě užije jen tehdy, je-li proti němu trestní řízení vedeno odděleně od trestního řízení vedeného proti hlavnímu pachateli. Dojde-li však ke spojení těchto věcí, je pro takové společné řízení soud příslušný k řízení proti hlavnímu pachateli (§ 21 odst. 2 tr. ř.).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 31.01.2017

Spisová značka: 8 Tdo 1787/2016

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Místní příslušnost, Účastenství

Předpisy: § 18 tr. ř.

§ 21 odst. 2 tr. ř.

§ 24 odst. 1 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněných E. K. a I. O. proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 9. 2016, sp. zn. 11 To 230/2016, jako odvolacího soudu v trestní věci vedené u Okresního soudu v Trutnově pod sp. zn. 3 T 189/2015.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Trutnově ze dne 17. 5. 2016, sp. zn. 3 T 189/2015, byly obviněné I. O. a E. K. uznány vinnými účastenstvím na přečinu úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1 tr. zákoníku, a to obviněná I. O. ve formě organizátorství podle § 24 odst. 1 písm. a) k § 211 odst. 1 tr. zákoníku a obviněná E. K. ve formě pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) k § 211 odst. 1 tr. zákoníku. Trestné činnosti se podle zjištění soudu dopustily skutkem popsaným tak, že v přesně nezjištěné době v srpnu 2014 na nezjištěném místě na Č. M., v P., obviněná I. O. navrhla manželům R. a M. T. za účelem vyřešení jejich finanční situace a uhrazení veškerých dluhů, aby jejich syn obviněný M. T.

požádal o poskytnutí hypotečního úvěru, ze kterého předstíraně koupí byt svých rodičů na adrese D. K. n. L., ul. H., a dále byt své babičky I. M. na adrese D. K. n. L., ul. V., dále že z úvěru bude hrazena rekonstrukce bytu manželů T. a finanční odměna obviněné I. O., která slíbila úvěr sama zařídit, následně v září 2014 ve svém bydlišti ve D. K. n. L., okres T., obviněná R. T. přesvědčila svého syna obviněného M. T., aby vystupoval ve věci jako žadatel o hypoteční úvěr, s čímž souhlasil, ač věděl, že při jednání o úvěru bude použita nepravdivá informace o tom, že je zaměstnán, a dále matce poskytl k pořízení kopií svůj občanský průkaz a rodný list, které obviněná R. T. včetně kopie svého občanského průkazu, občanského průkazu manžela a matky zaslala poštou obviněné I. O., která dne 30. 10. 2014 na nezjištěném místě v P., jménem obviněného M. T., vyplnila žádost o přípravu návrhu smlouvy o úvěru ve výši 2 140 000 Kč, nepravdivě do ní uvedla, že obviněný M. T. je zaměstnancem, a žádost doložila padělaným potvrzením o výši jeho pracovního příjmu ze dne 3. 11. 2014 vystaveným obviněnou E. K. a dosvědčujícím, že jmenovaný je zaměstnán od 1. 3. 2014 u společnosti J., s. r. o., se sídlem M. (dále jen „společnost J.“), s čistým měsíčním příjmem ve výši 28 714 Kč, k žádosti přiložila tři padělané výplatní pásky obviněného M. T. za měsíce červenec až září 2014 a tři padělané příjmové pokladní doklady potvrzující, že si mzdu převzal v hotovosti, které opět vystavila obviněná E. K., ač obviněný M. T. zde nikdy nepracoval a v dané době nebyl nikde zaměstnán, následně obviněná I. O. zajistila předání žádosti o úvěr a padělaných dokladů prostřednictvím další osoby H. Bance, a. s., R., P. 5 (dále také „H. banka“), přičemž úvěr byl zamítnut.

2. Za toto účastenství byly obviněné E. K. i I. O. odsouzeny podle § 211 odst. 1 tr. zákoníku každá k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu dvou let. Rovněž bylo rozhodnuto o vině a trestech spoluobviněných M. T. a R. T.

3. Krajský soud v Hradci Králové jako soud odvolací usnesením ze dne 20. 9. 2016, sp. zn. 11 To 230/2016, odvolání obviněných E. K. a I. O. jako nedůvodná podle § 256 tr. ř. zamítl.

II.

Dovolání obviněných a vyjádření k nim

4. Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podaly obviněné E. K. a I. O. prostřednictvím obhájců obě na podkladě důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. a), g) tr. ř. dovolání. Namítly, ve věci rozhodl nepřislušný soud a že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení skutku a na nesprávném hmotněprávním posouzení.

5. Obviněná I. O. ve vztahu k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř. namítala místní nepřislušnost Okresního soudu v Trutnově a v návaznosti na to i Krajského soudu v Hradci Králové. Měla za to, že tyto soudy nebyly místně příslušnými, poněvadž v jejich obvodu nebyl čin, pro nějž je stíhána, spáchán. Veškerá relevantní jednání se uskutečnila v Praze. Pokud soudy tuto skutečnost nerespektovaly, došlo k porušení článku 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

6. Ve vztahu k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. obviněná I. O. vytýkala nedostatky skutkové věty, protože ta nepopisuje všechny okolnosti způsobem, aby naplňovaly znaky účastenství ve formě organizátorství podle § 24 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku k přečinu úvěrového podvodu § 211 odst. 1 tr. zákoníku. Podle ní v něm chybí zjištění, o jaké nepravdivé údaje se mělo jednat, i to, jak se na uvedení těchto nepravdivých údajů tato dovolatelka podílela. Z popisu skutku plyne jen skutečnost, že obviněná E. K. vystavila doklady o zaměstnání obviněného M. T., a není známo, zda o nepravdivosti údajů týkajících se pracovního poměru obviněného M. T. ve společnosti J. vůbec věděla. Z těchto důvodů nelze ze skutkové věty ani z odůvodnění přezkoumávaných rozhodnutí dovodit, že by se dovolatelka I. O. úmyslně podílela na uvádění nepravdivých údajů. Skutková zjištění nedávají dostatečný podklad ani pro to, k čemu směřoval účel, pro který byl úvěr vyžadován. Pokud

byl úvěr žádán z důvodů uhrazení kupní ceny za byty, o nichž skutková věta hovoří, pak nešlo o nepravdivé údaje, protože by peníze k úhradě směny těchto bytů skutečně sloužily. Jestliže je ve skutkové větě uvedeno, že obviněný M. T. koupí bytu svých rodičů a babičky „předstíral“, nebylo objasněno, co bylo touto předstíranou koupí myšleno. Z těchto důvodů se u obviněné nejedná o účastenství ve formě organizátorství k přečinu úvěrového podvodu, jak jí bylo kladeno za vinu.

7. Obviněná I. O. rovněž poukázala na to, že i podle skutkových zjištění její jednání směřovalo vůči obviněné R. T., která byla rovněž uznána vinnou jako účastnice na skutku, jehož se měl dopustit její syn M. T., s nímž však dovolatelka nejednala a na jím spáchaném činu se nikterak neangažovala, resp. s ním nepřišla do styku. Její jednání tedy mohlo směřovat pouze vůči účastnici obviněné R. T., což odporuje možnosti uznat ji vinnou ve smyslu § 24 odst. 1 písm. a) k § 211 odst. 1 tr. zákoníku, protože účastenství k jiné formě účastenství v našem právním řádu není možné.

8. Další výhrady obviněná vznesla proti použité právní kvalifikaci i z hlediska nedodržení zásad subsidiarity trestní represe podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku, a to zejména s odkazem na judikaturu Ústavního soudu, konkrétně nálezy ze dne 7. 11. 2006, sp. zn. [I. ÚS 631/2005](#), a ze dne 17. 4. 2009, sp. zn. III. ÚS 1748/2008, a zdůraznila, že pokud je objektem přečinu úvěrového podvodu majetek třetích osob, tento chráněný zájem neporušila, neboť ke sjednání úvěrové smlouvy vůbec nedošlo a žádná škoda třetím subjektům nevznikla, když by však došlo k čerpání úvěru, byl by s největší pravděpodobností řádně splacen. Podle dovolatelky by o uvedený přečin mohlo jít jen tehdy, kdyby obviněný M. T. usiloval o uzavření smlouvy o úvěru, aniž by byl reálně schopen dostát svému závazku. Poukázala na to, že pro vyřešení finanční situace byl manželům T. úvěr ve vší 3 980 000 Kč poskytnut Č. stavební spořitelnou se zástavou na jejich nemovitostech. Uvedení nepravdivých údajů o zaměstnání M. T. nemělo na rozhodování H. banky žádný vliv, neboť tato banka s M. T. úvěr neuzavřela ani přes předložený vysoký příjem žadatele. Z uvedených důvodů jí za vinu kladený čin nedosahoval škodlivosti, jakou zákon předepisuje, když úmyslem obviněného M. T. bylo pomoci rodičům v tíživé finanční situaci a řádné splacení poskytnutého úvěru.

9. V dovolání obviněná I. O. soudům vytkla, že přestože navrhla objasnit skutkový stav, soudy jí navržené důkazy bez jasných a srozumitelných důvodů neprovedly s tím, že jsou nadbytečné, ač šlo o důkazy podstatné pro řádné a spolehlivé zjištění skutkového stavu věci. Poukázala na navrhovaný znalecký posudek k ověření podpisu žádosti o poskytnutí úvěrů, jež soudy odmítly provést pro jeho nepodstatnost, jelikož postačovalo, že s vědomím M. T. byly nepravdivé údaje použity, s čímž se dovolatelka neztotožnila, protože posouzení pravosti podpisu mělo význam pro závěr o zavinění obviněného M. T., od něhož se odvíjela trestnost činu dovolatelky, protože až podpisem žádosti o poskytnutí úvěru došlo k naplnění skutkové podstaty trestného činu úvěrového podvodu. Přitom z provedeného dokazování vyplynulo, že obviněný M. T. žádost o poskytnutí úvěru sám nepodepsal a že o podání této žádosti vůbec nevěděl. Pokud by se hlavní pachatel dopustil pouze přípravy k trestnému činu, o kterou by se jednalo do okamžiku podání žádosti o poskytnutí úvěru, nebylo by účastenství na přípravě k trestnému činu úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1 tr. zákoníku trestné. Dalším důkazem, který soudy neoprávněně odmítly provést, byly smlouvy o zřízení zástavního práva ze dne 26. 6. 2015 a ze dne 2. 7. 2015 ve vztahu k hypotečnímu úvěru ve výši 3 980 000 Kč získanému manželé T. od Č. stavební spořitelny, což byly okolnosti, jež měly doložit, že rodina T. byla schopna závazky ze smlouvy o úvěru plnit.

10. V závěru svého dovolání obviněná I. O. navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 9. 2016, sp. zn. 11 To 230/2016, zrušil a aby podle § 265l odst. 1 tr. ř. Krajskému soudu v Hradci Králové přikázal věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

11. Obviněná E. K. v dovolání vytykala s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. nesprávné právní posouzení skutku, protože ve skutkové větě absentují okolnosti, které jsou

nezbytné pro vymezení znaků pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku k přečinu úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1 tr. zákoníku, neboť v něm není uvedeno, že by tato obviněná vystavila listiny tam specifikované v úmyslu, aby je použila jako podklad pro žádost o poskytnutí úvěru. Podle obviněné není ve skutku dostatečně popsáno, že pomoc hlavnímu pachateli poskytla v úmyslu, aby spáchal trestný čin, protože samotným vyhotovením dokumentů týkajících se pracovního poměru M. T. ve společnosti J. se nemohla dopustit pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, neboť ve skutkové větě není specifikováno, za jakým účelem listiny vystavila a zda se nějak podílela na tom, aby tyto listiny byly předloženy spolu s žádostí o úvěr. Okolnosti, z nichž soudy dovodily její úmysl, nejsou obsaženy ani v odůvodnění rozhodnutí soudů.

12. V dovolání obviněná E. K. brojila proti použité právní kvalifikaci i s ohledem na zásadu ultima ratio, ve vztahu k níž soudy neaplikovaly nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2009, sp. zn. III. ÚS 1748/2008, a ze dne 7. 11. 2006, sp. zn. [I. ÚS 631/2005](#). Podle obviněné jí za vinu kladené jednání nelze považovat za natolik škodlivé, aby v něm bylo možné spatřovat trestný čin. V té souvislosti zejména poukázala na úvěr, který byl manželům T. poskytnut Č. stavební spořitelnou ve výši 3 980 000 Kč za využití zajištění zástavním právem váznoucím na bytu manželů T. a bytu E. M., jenž je podle dostupných informací řádně splácen. Pokud šlo o žádost o úvěr, která je předmětem tohoto trestního řízení, nebyl na jejím podkladě vypracován ani návrh smlouvy o úvěru, nikomu nevznikla škoda a nebylo zasaženo ani do práv třetích osob. Soudy dále nevzaly při posuzování škodlivosti předmětného jednání v úvahu, že uvedení nepravdivých údajů o zaměstnaneckém poměru M. T. ve společnosti J. do žádosti o poskytnutí úvěru nemělo na rozhodování H. banky o poskytnutí úvěru žádný vliv, protože H. banka úvěrovou smlouvu neuzavřela i přes předložení potvrzení o vysokém příjmu M. T. Na základě těchto argumentů obviněná E. K. dovodila, že uvedení takovýchto nepodstatných nepravdivých údajů by s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe nemělo být stíháno a sankcionováno v rámci trestního řízení.

13. Podle dovolatelky vedle těchto nedostatků došlo k porušení spravedlivého procesu formou tzv. opomenutých důkazů, a to s odkazem zejména na nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 8. 2004, sp. zn. I. ÚS 55/2004, ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. I. ÚS 733/2001, a ze dne 18. 3. 2010, sp. zn. III. ÚS 3320/2009, což vedlo k nedodržení článku 36 odst. 1 Listiny. Vytýkala, že soud neprovedl navrhované důkazy a že dostatečně ve vztahu k rozvedené judikatuře nevysvětlil, z jakých důvodů je zamítl. V té souvislosti obviněná poukázala na svůj požadavek na zpracování znaleckého posudku z oboru písmoznalectví na posouzení podpisu na žádosti o poskytnutí úvěru a na důkaz zástavními smlouvami ve věci žádosti o úvěr, jenž byl posléze poskytnut Č. stavební spořitelnou, které soudy odmítly provést s tím, že jsou nadbytečné.

14. V daných souvislostech nelze ani opomíjet, že žádost o úvěr podepsala zcela jiná osoba, což je možné dovodit z výpovědi svědka P. R., podle níž nebyl oprávněn ověřovat podpisy na žádostech o poskytnutí úvěru, avšak z předtisku žádosti plyne, že byl oprávněným „ověřit totožnost“.

15. Ve vztahu k požadovanému provedení důkazu zástavními smlouvami ze dne 26. 6. 2015 a ze dne 2. 7. 2015, jimiž byl zajištěn úvěr poskytnutý Č. stavební spořitelnou, obviněná namítla, že tato okolnost měla také podstatný vliv na posouzení, zda lze v tomto případě uplatňovat vůči obviněným prostředky stanovené trestním právem, neboť poskytnutí uvedeného úvěru bylo významným momentem, s nímž se měly soudy zabývat a ve vztahu k němu posuzovat společenskou škodlivost činu obviněné. Pokud odvolací soud s odkazem na správnost odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně obviněnou vytýkané nedostatky v postupu nenapravit, porušil právo obviněné na spravedlivý proces podle článku 36 odst. 1 Listiny.

16. Prostřednictvím dovolacího důvodu podle 265b odst. 1 písm. a) tr. ř. obviněná E. K. rovněž vznesla výhrady proti místní příslušnosti Okresního soudu v Trutnově, protože podle ní byl místně příslušným soud v Praze, kde se podle popisu skutku ve skutkové větě udála veškerá relevantní

jednání obviněných, což považovala za korespondující s dikcí ustanovení § 18 odst. 1 tr. ř., podle něhož místně příslušným je ten soud, v jehož obvodu byl trestný čin spáchán. Pokud je ve skutkové větě popsáno, že v září 2014 ve D. K. n. L., okres T., obviněná R. T. přesvědčila svého syna M. T., aby vystupoval ve věci jako žadatel o hypoteční úvěr, není možné samotné přesvědčení syna posoudit jako trestné, když skutek popsáný ve skutkové větě se stal trestným až v okamžiku předložení žádosti o poskytnutí úvěru H. bance. Soud prvního stupně tak nebyl místně příslušný, čímž podle obviněné E. K. došlo k porušení článku 38 odst. 1 Listiny, jelikož byla odňata svému zákonnému soudci.

17. Závěrem dovolání obviněná E. K. navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 9. 2016, sp. zn. 11 To 230/2016, zrušil a aby podle § 265l odst. 1 tr. ř. Krajskému soudu v Hradci Králové přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

18. K podaným dovoláním se vyjádřilo Nejvyšší státní zastupitelství, které v souladu s § 265h odst. 2 tr. ř. prostřednictvím u něj působícího státního zástupce k místní příslušnosti Okresního soudu v Trutnově zdůraznilo, že ji nelze prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř. namítat, protože tento důvod slouží výlučně pro nápravu nedostatků věcné příslušnosti soudů.

19. Pokud obě obviněné shodně uplatnily námítky proti neúplnosti dokazování a neprovedení veškerých jimi požadovaných důkazů, podle státního zástupce deklarovanému dovolacímu důvodu podle 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. neodpovídají.

20. Výhrady obviněné I. O., jimiž vytýkala, že ve skutku nejsou vymezeny nepravdivé údaje, které byly v žádosti o úvěr poskytnuty, považoval za nekorespondující s obsahem skutkové věty, jak je v rozsudku soudu prvního stupně popsána, protože nepravdivé byly minimálně údaje o zaměstnání a vysokém pracovním příjmu obviněného M. T. I když vědomost obviněné I. O. o nepravdivosti uvedených údajů není ve skutkové větě přímo uvedena, vyplývá ze souhrnu skutkových zjištění soudů, neboť doklady týkající se zaměstnání obviněného M. T. právě obviněná I. O. sama zajistila ve spolupráci s obviněnou E. K. Protože lze na úmyslné zavinění usuzovat i z okolností, které se sebehly až po spáchání trestného činu, její zavinění plyne i z toho, že se snažila instruovat obviněného M. T., jak má ve věci vypovídat. Státní zástupce poukázal též na to, že soudem zjištěné skutkové okolnosti ukazují, že jednání obviněné I. O. směřovalo k organizování spáchání trestného činu úvěrového podvodu skupinou dalších osob vystupujících jednak v postavení hlavního pachatele, jednak v postavení účastníků. Je bez významu, že s hlavním pachatelem M. T. nebyla v osobním kontaktu a do páchaní trestné činnosti ho zapojila a jeho činnost řídila prostřednictvím obviněné R. T. Obdobně se vyjádřil k vytýkaným okolnostem ohledně subjektivní stránky u obviněné E. K., u níž poukázal na výpovědi svědkyně J. H., která zpracovávala pro společnost J. účetnictví a spolupracovala s obviněnou při vyhotovení nepravdivých podkladů o zaměstnání obviněného M. T.

21. Jestliže se obě obviněné domáhaly své beztrestnosti prostřednictvím subsidiarity trestní represe, státní zástupce shledal jejich požadavky nedůvodnými, protože skutečnost, že nevznikla škoda, není pro použitou právní kvalifikaci významná, neboť škoda není vůbec znakem skutkové podstaty uvedeného trestného činu. Názor dovolatele, že výše příjmu pachatele nebyla důležitá pro nepřiznání úvěru, je pouze jejich spekulací, jelikož na ní závisí schopnost žadatele úvěr pravidelně splácet. Za nepodstatné považoval i to, že jiným peněžním ústavem byl následně úvěr poskytnut.

22. Ze všech uvedených důvodů státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání obviněných I. O. i E. K. podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl, protože jde o dovolání zjevně neopodstatněná.

III.

Přípustnost dovolání

23. Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve podaná dovolání přezkoumal z hledisek dodržení základních formálních podmínek a shledal, že obě jsou přípustná podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., byla učiněna oprávněnými osobami podle § 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř. a podána v zákonné lhůtě i na místě, kde tak lze učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.). Při splnění těchto kritérií posuzoval, zda důvody podle § 265b odst. 1 písm. a), g) tr. ř., na nichž jsou dovolání založena, korespondují s podmínkami pro ně zákonem vymezenými, protože věcnému přezkoumání je možné podrobit napadená rozhodnutí jen na podkladě dovolání, které je relevantním způsobem opřeno o některý ze zákonem taxativně stanovených důvodů.

IV. Důvodnost dovolání

24. Vzhledem k tomu, že obviněné I. O. i E. K. v dovoláních prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř. shodně namítaly místní nepříslušnost Okresního soudu v Trutnově, je možné k oběma těmto dovoláním uvést, že uvedený důvod těmito námitkami nenaplnily. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř. slouží výhradně k nápravě vad týkajících se věcné příslušnosti soudů, což plyne z dikce jeho zákonného vymezení, podle kterého je jeho prostřednictvím možné podat dovolání, jestliže ve věci rozhodl věcně nepříslušný soud nebo soud, který nebyl náležitě obsazen, ledaže by místo samosoudce rozhodoval senát nebo rozhodl soud vyššího stupně.

25. Pokud je v § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř. výslovně uvedeno, že dopadá na otázky spojené s věcnou příslušností soudů, nelze jej vztahovat na jiné případy nepříslušnosti, ale jen na nedodržení podmínek plynoucích z pravidel vymezujících věcnou příslušnost soudů v ustanoveních § 16 a 17 tr. ř., tedy zejména případy, kdy rozhodoval v prvním stupni okresní soud nebo jemu na roveň postavený soud (§ 12 odst. 4 tr. ř.), přestože předmětem trestního stíhání byl trestný čin, o kterém měl podle § 17 odst. 1 tr. ř. v prvním stupni konat řízení krajský soud, apod. (srov. přiměřeně např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2015, sp. zn. [8 Tdo 187/2015](#), nebo ze dne 18. 5. 2011, sp. zn. [6 Tdo 547/2011](#)). Za uvedený dovolací důvod nelze považovat výhrady směřující proti místní příslušnosti soudu prvního stupně, která je upravena v § 18 tr. ř. Jelikož se jedná o procesní ustanovení, nelze tuto výhradu namítat ani prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jenž slouží výhradně k nápravě právních vad, a ani na podkladě žádného jiného dovolacího důvodu vymezeného v § 265b tr. ř. Navíc je v této trestní věci potřeba zdůraznit i to, že obviněný má možnost vznést námitku místní příslušnosti soudu jen do doby, než se soud odebere k závěrečné poradě, tedy i po podání obžaloby, avšak pouze v průběhu hlavního líčení před závěrečnou poradou soudu (srov. § 222 odst. 1 tr. ř.).

26. I když námitku proti místní nepříslušnosti soudů nelze podřadit pod žádný z dovolacích důvodů, a Nejvyšší soud proto nemohl její správnost v posuzované věci přezkoumávat, považuje za vhodné nad rámec podaného dovolání jen pro úplnost zmínit, že podle § 18 odst. 1 tr. ř. řízení koná soud, v jehož obvodu byl trestný čin spáchán. Není přitom rozhodné, zda tak činil hlavní pachatel nebo účastníci (§ 24 tr. zákoníku). Z obsahu výroku o vině napadeného rozsudku soudu prvního stupně (stejně tak i podané obžaloby) je zřejmé, že takovým jednáním, které založilo místní příslušnost Okresního soudu v Trutnově, byla část jednání popsáno v skutkovém zjištění tak, že „obviněná R. T. ve svém bydlišti ve D. K. n. L., okres T., přesvědčila svého syna obviněného M. T., aby vystupoval ve věci jako žadatel o hypoteční úvěr, s čímž souhlasil (...) a dále matce poskytl k pořízení kopií svůj občanský průkaz a rodný list ...“. Jestliže se tímto způsobem část činu, pro který jsou obvinění stíháni, udála v obvodu Okresního soudu v Trutnově, postačuje tato skutečnost pro založení místní příslušnosti tohoto soudu i přesto, že některé jiné části trestného jednání obviněných byly konány na jiných místech republiky. Tento závěr plyne z § 22 tr. ř., podle něhož, je-li dána příslušnost několika soudů, koná řízení z těchto soudů ten, u něhož podal státní zástupce mimo jiného obžalobu.

27. V případě účastenství podle § 24 tr. zákoníku platí pro založení místní příslušnosti soudu tatáž zásada jako u hlavního pachatele. Místem, kde byl trestný čin spáchán, je nejen místo, kde hlavní pachatel naplňuje znaky objektivní stránky trestného činu, ale i místo, kde své jednání realizuje formou organizátorství, návodu nebo pomoci účastník na tomto trestném činu (srov. § 22 tr. ř.). Tato zásada se v jeho případě užije jen tehdy, je-li proti němu trestní řízení vedeno odděleně od trestního řízení vedeného proti hlavnímu pachateli. Dojde-li však ke spojení těchto věcí, je pro takové společné řízení soud příslušný k řízení proti hlavnímu pachateli (§ 21 odst. 2 tr. ř.).

28. V projednávané věci bylo pro založení místní příslušnosti Okresního soudu v Trutnově rozhodující, že podle průběhu činu, jenž je kladen za vinu obviněnému M. T. jako hlavnímu pachateli a dovolatelkám jako účastnicím, obviněný M. T. spáchal část svého trestného jednání ve svém bydlišti, nacházejícím se v obvodu tohoto soudu. Tato jeho činnost spočívala v tom, že obviněná R. T. v něm vzbudila rozhodnutí spáchat trestný čin, jenž začal realizovat tím, že této obviněné předal k ofocení své doklady, jejichž kopie byly následně ke spáchání činu na území města P. použity.

29. Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší soud mimo označený dovolací důvod konstatuje, že s ohledem na to, že v přezkoumávané věci byla dána místní příslušnost několika soudů, Okresní soud v Trutnově je jedním z nich, u něhož byla navíc podána obžaloba, a proto byl místně příslušným soudem k projednání uvedené věci.

30. V dalším se Nejvyšší soud zevrubně vypořádal s námitkami, jež obviněné uplatnily s odkazem na důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Shledal, že námitky dovolatelek zčásti stojí mimo označený, ale i jakýkoli jiný dovolací důvod, zčásti pak jsou neopodstatněné, a protože mohl své závěry učinit jen na základě obsahu spisu a napadených rozhodnutí, z nichž je zřejmé, že se soudy se všemi pro spravedlivé rozhodnutí významnými skutečnostmi v potřebné míře vypořádaly, dovolání obou obviněných odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněná.